JEMENINKAMELEONTTI

Chamaeleo calyptratus
(Engl. Veiled Chamaeleon)

Nimensä mukaisesti jemeninkameleontti on kotoisin Jemenin länsi- ja eteläosista sekä Saudi-Arabian lounaiskolkasta. Se viihtyy kosteilla rannikkoalueilla, sateisilla sekä kuivilla ylänkö-alueilla. Aikuiset kameleontit kiipeilevät puissa tai pensaissa, mutta poikasia löytää myös ruohon seasta maasta.

Jemeninkameleontti on saavuttanut suuren suosion terraario-harrastajien keskuudessa helpohkon lisääntymisensä, komeiden väriensä ja mukavan luonteensa vuoksi. Nykyään lähes kaikki myynnissä olevat yksilöt ovat viljeltyjä ja näin ollen myös hyvin sopeutuneet terraario-olosuhteisiin.

Nämä kameleontit ovat melko kookkaita, koiraat kasvavat 40-50cm mittaisiksi häntä mukaan lukien, kun taas naaraat jäävät huomattavasti pienemmiksi ja kasvavat n. 25-40 senttisiksi häntineen.

Myös eliniässä on eroja sukupuolten välillä, sillä naaras munii parittelemattakin hedelmöittymättömiä munia lähes koko elinikänsä, joka rasittaa liskoa. Naaraat elävät yleensä neljästä kuuteen vuotta, kun taas koiraat elävät hyvällä hoidolla kuudesta kahdeksaan vuotta.

Jemeninkameleontti on uhanalaisten eläinten CITES-listalla. Varmista, että saat ostamasi eläimen mukana CITES-todistuksen tai alkuperätodistuksen, jotta voit olla varma lemmikkisi laillisuudesta.

TERRAARION VALINTA

Jemenin kameleontti kiipeilee paljon, maan tasalla se viettää aikaa vain harvakseltaan. Tästä syystä terraarion korkeus on pohjapintaa ratkaisevampaa. Jonkinlainen minimi yhden liskon terraariolle on 70x45x100 cm, mutta terraario voi olla reilusti korkeampikin. Poikasen terraario voi olla oleellisesti pienempi.

Paras asumus kameleontille olisi verkkoterraario, jossa ilmanvaihto on erittäin korkea, mutta hyvin ilmastoiduissa lasiterraarioissakin kameleontteja on pidetty hyvällä menestyksellä.

Varmista terraarion riittävä koko ja ilmanvaihto jo ostotilanteessa Faunattaren henkilökunnalta.

Terraariota ei tule sijoittaa suoraan lattialle, vaan esim. pöydän päälle, jotta terraarion edessä tapahtuva liikehdintä ei häiritse liskon elämää.

Täysikasvuinen kameleontti majoitetaan asumaan yksin, sillä toisen kameleontin näkeminenkin voi aiheuttaa niille stressiä ja samassa terraariossa kameleontit saattavat ottaa verisesti yhteen. Poikasia voi pitää samassa tilassa noin kuuden kuukauden ikäisiksi, mutta nekin on suositeltavinta asuttaa yksin, jotta niiden vointia ja kasvua olisi helpompi tarkkailla.

TERRAARION SISUSTUS

Terraarion sisustuksessa kannattaa pyrkiä jäljittelemään eläimen luonnollista elinympäristöä, sillä yksi terraarioeläinten omistamisen parhaista puolista on juuri kauniit, luonnonmukaisesti sisustetut terraariot, jotka tuovat palan luontoa kotiisi. Huolellisesti sisustettu terraario miellyttääkin paitsi omaa silmääsi, on myös jemeninkameleontille miellyttävä paikka elää. Kauniiseen sisustukseen panostaminen kannattaa, näin terraariota on mukava katsella myös silloin, kun lisko ei ole näkyvillä.

Pohjamateriaalina voit käyttää esim. lannoittamatonta turvetta, kaarnahaketta tai näiden sekoitusta. Myös talouspaperia voidaan käyttää, kunhan huolehditaan, ettei paperi homehdu. Lannoittamaton turve pitää kosteutta hyvin ja on luonnollisen näköinen. Kauniin ja luonnollisen näköisen pohjan saat, kun lisäät turvekerroksen päälle kaarnahaketta, kuivia lehtiä jne.

Lisäksi sisustukseen tarvitaan tietysti lukuisia kiipeilymahdollisuuksia, kapeahkoja oksia, köynnöksiä, eläviä kasveja jne. Muista kiinnittää oksat huolellisesti esim. terraarion kattoon tai seiniin esimerkiksi akvaariosilikonilla. Panosta erityisesti terraarion yläosien sisustukseen ja huolehdi, että siellä on liskollesi riittäväsi näkösuojaa. Esim. muovi –ja silkkikasveja on helppo kiinnittää

terraarion yläosiin ja ne tarjoavat liskollesi luonnollista näkösuojaa.

Istuta terraarioon eläviä kasveja, näillä saat terraarioon helposti näyttävyyttä, luonnonmukaisen ilmeen, sekä kosteutta. Kasveja valitessa tulee ottaa huomioon, etteivät kasvit saa olla teräviä tai piikikkäitä, jottei lisko loukkaa itseään niihin. Liian hennot ja helposti murtuvat kasvit eivät useinkaan kestä kameleontin terraariossa, sillä lisko ei kunnioita terraarion sisustusta millään tapaa ja usein kiipeileekin myös kasveissa, jolloin liian hentoiset kasvit menevät rikki. Koska jemeninkameleontit myös syövät kasveja, tulee niiden olla myrkyttömiä. Kameleontin terraarioon sopivat esimerkiksi viikunat (Ficus -suku), liuskaaraliat (Schefflera), kiinanruusut (Hibiscus) ja kultaköynnökset (Pothos).

Sisustaessasi terraariota rajana on vain mielikuvituksesi. Voit esimerkiksi rakentaa terraarioosi itse näyttävän taustan. Lisätietoa terraarion sisustuksesta saat tietysti Faunattaren henkilökunnalta!

Rakenna poikasille yksinkertainen hygieeninen terraario, ilman pohjamateriaalia.

OLOSUHTEET

Koska jemeninkameleontit ovat päiväaktiivisia, ne tarvitsevat ehdottomasti UVB-valon. Terraarioon tuleekin sijoittaa vähintään 5% UVB:ta sisältävä UVB-loisteputki (esimerkiksi ExoTerra 5% UVB-putki), joita myydään lemmikkieläinliikkeissä. UVB-putki vaihdetaan uuteen 6-12kk välein valmistajan ohjeen mukaan, sillä niiden UVB-teho heikkenee käytön myötä. Voit käyttää myös monimetallivalaisimia tai elohopeapurkauslamppuja, jotka toimivat sekä UVB:n, että lämmönlähteenä. UVB-säteiden avulla kameleontti kehittää iholaan D3- vitamiinia, joka vaikuttaa eläimen kalsiumaineenvaihduntaan. UVA-säteellä on todettu olevan liskoille psykologinen vaikutus, eli se mahdollisesti vaikuttaa mm. lisääntymisintoon ja aktiivisuuteen. Valon avulla kameleontti pystyy myös erottamaan eri vuorokaudenajat toisistaan.

Huomaa, että UV-säteet eivät tule lasin läpi, joten lamppu sijoitetaan joko terraarion sisäpuolelle tai esim. verkkokaton päälle.

Valaistusta pidetään päällä n. 12- 14 tuntia vuorokaudesta, kesällä pidempään ja talvella lyhemmän aikaa.

Kuten muutkin matelijat, myös kameleontit ovat vaihtolämpöisiä ja kaipaavat terraarioonsa lämmittelyalueen voidakseen säädellä ruumiinlämpöään. Terraarion toiselle sivulle tehdään lämmittelyalue, jossa lämpö saa kohota lähes 40 asteeseen. Koska kameleontit ovat päiväaktiivisia, tulee lämmittelyalueen lämmön tulla luonnollisesti ylhäältä päin, jotta se vastaisi luonnollista lämmönlähdettä, aurinkoa. Lämmönlähteenä käytetään siis lämpölamppua, joka sijoitetaan niin, ettei lisko voi polttaa itseään siihen.

Yöksi myös lämmitys sammutetaan ja lämpö saa laskea noin 20 asteeseen. Valaistus ja lämmitys on helpointa pitää säännöllisinä ajastimen avulla.

Sumuta terraariota säännöllisesti riittävän ilmankosteuden ylläpitämiseksi. Kuitenkaan terraario ei saa olla liian kostea, eikä esim. pohjamateriaali saa olla märkää. Kameleontti juo mieluiten lehdille kertyneitä pisaroita. Poikasia sumutellaan useamman kerran päivässä, aikuisia pari kertaa.

RUOKINTA

Pääruokana hyönteiset mahdollisimman monipuolisesti: sirkat, jättijauhomadot, toukat, vahakoisan toukat, torakat, perhoset, kärpäset jne. Aikuisille voidaan silloin tällöin antaa myös pakastettuja hiirenpoikasia. Hyönteiset voi tarjoilla korkeasta astiasta, josta ne eivät pääse hyppimään pois, mutta johon kameleontti ulottuu hyvin kielellään tai tarjota suoraan kameleontille pinseteistä.

Uusimpien tietojen valossa jemeninkameleontit syövät luonnossakin lehtiä, mutta tarkkaa syytä tälle ei tiedetä. Kyse ei ole siis siitä, että jemeninkameleontit käyttäisivät lehtiä ravinnokseen, vaan mahdollisesti nesteen ja suolentoiminnan edistämisen vuoksi. Lehteviä kasveja voi pitää tarjolla, jotta kameleontti voi toteuttaa tätä luontaista käytöstään.

Ruokaeläimet on pyöriteltävä kalkkijauheessa kasvaville eläimille mieluiten jokaisella ruokintakerralla ja vitamiinijauheessa n. 1-2 kertaa viikossa sillä varsinkin kasvavan eläimen kalsiumin tarve on huomattava. Aikuisille kalkkia ja vitamiinia voidaan tarjota harvemmin.

LISÄÄNTYMINEN

Jemeninkameleontit tulevat sukukypsiksi n. 9-12 kuukauden ikäisinä. Lisääntymiseen tulee käyttää vain riittävän suuria ja terveitä liskoja.

Naaras viedään koiraan terraarioon ja liskoja pidetään tarkkaan silmällä; jos naaras ei

ole suostuvainen paritteluun, voi seurata rajukin yhteenotto.

Koiras alkaa esitellä kokoaan ja värejään naaraalle. Jos naaras on suostuvainen, se sallii koiraan paritella kanssaan jopa useita kertoja. Parittelun lopuksi naaras tummuu ilmoittaen näin että parittelu on ohi.

Naaras kehittää jatkuvasti munia, paritteli se tai ei, joten sen ruokavaliosta on huolehdittava hyvin, ettei sille tulisi munintavaikeuksia. Sijoita naaraalle terraarion pohjalle tilava muninta-astia. Naaras saattaa munia jopa kolme, neljä kertaa vuodessa ja kerrallaan 10-60 munaa. Munien haudonta-aika on huoneenlämmössä n. 5-10 kuukautta.

Huomioithan että tämä lisääntymisohje on tiivistetty, joten tutustu huolellisesti lajin lisäännyttämiseen jo etukäteen.

MUUTA HUOMIOITAVAA

Toisin kuin nisäkkäät eivät matelijat odota hoitajaltaan yhteisiä seurusteluhetkiä. Liiallinen käsittely saattaa pahimmassa tapauksessa aiheuttaa niille stressiä, josta saattaa seurata ruokahaluttomuutta ja muita ongelmia.

Jos kameleontti lakkaa pitkäksi aikaa syömästä, käyttäytyy oudosti tai on sairaan oloinen, ota yhteyttä matelijoihin perehtyneeseen eläinlääkäriin. Yllättävien tilanteiden varalle on hyvä selvittää jo etukäteen, mistä löydät matelijoiden hoitoon perehtyneen eläinlääkärin.

Huolehdi hygieniasta, monet matelijat saattavat kantaa luonnollisena suolistobakteerinaan salmonellabakteeria.

Teksti ja kuvat © Faunatar-ketju. Ohjeen jakaminen ja kopiointi sallittu ainoastaan Faunatar-ketjun myymälöille.